

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/19/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815210763
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8815210763.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana v právnej veci spôsobilosti na právne úkony Z. U., O.. XX.XX.XXXX, V. X. U. XXXX/X, X. O. Z., zastúpenej procesnou opatrovníčkou W. U., P. D. F. B., právne zastúpenej Mgr. Františkom Chocholom, advokátom, so sídlom Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 15.5.2018, č. k. 6Ps/10/2015-190 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o ustanovení opatrovníka a vo výroku o trovách konania.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„Súd konanie o obmedzenie spôsobilosti u Z. U., nar. X.X.XXXX, pokiaľ sa týka nakladania s finančnými prostriedkami, uzatvárania zmlúv o pôžičke, úvere, leasingu a iné zmluvy majetkovej a nemajetkovej povahy a preberania finančných súm týkajúcich sa jej majetkového prospechu zastavuje.

Ustanovuje U. X. O. Z. za opatrovníka pre Z. U., nar. X.X.XXXX, bytom X.mája XXXX/X, X. O. Z., pokiaľ sa týka rozhodovania o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti a informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Opatrovník je oprávnený a povinný zastupovať menovanú v konaní pred štátnymi orgánmi a inými inštitúciami v rozsahu opatrovníckych práv a povinností určených rozhodnutím súdu, dohliadať nad zdravotnou a sociálnou starostlivosťou menovanej s tým, že ak nejde o bežnú vec podlieha jeho konanie v mene opatrovankyne schváleniu súdu.U.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6PS/10/2015-12 zo dňa 13.1.2016 bolo začaté z úradnej moci konanie vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony Z. U. a to na podnet súdu vo veci 8P/47/2015, v ktorom matka Z. U. žiadala o nariadenie protialkolickej liečby jej dcéry, avšak konanie bolo zastavené z dôvodu nedostatku právomoci civilného súdu konať o predmetnej veci. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6Ps/10/2015-137 zo dňa 28.2.2017 bola Z. U. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, pokiaľ sa týka sociálnej a zdravotnej starostlivosti a udelenia informatívneho súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Predmetným rozsudkom ju zároveň súd obmedzil v spôsobilosti na právne úkony týkajúcej

sa nakladania s finančnými prostriedkami a ustanovil jej opatrovníka X... Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 3CoP/15/2017-168 zo dňa 12.9.2017, na základe odvolania Z. U., (ďalej aj dotknutá osoba, resp. menovaná) potvrdil predmetný rozsudok v časti obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, pokiaľ sa týka rozhodovania o zdravotnej spôsobilosti a spôsobilosti dať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. V prevyšujúcej časti rozsudok zrušil s tým, že pokiaľ išlo o výrok II. napadnutého rozsudku bol súd prvej inštancie povinný presne vymedziť rozsah v akom mala byť dotknutá osoba obmedzená v spôsobilosti. Pokiaľ ide o ustanovenie opatrovníka, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie skúmať, či matka dotknutej osoby spĺňa predpoklady na jej ustanovenie za opatrovníka v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie podľa pokynov odvolacieho súdu a z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že Z. U. ukončila ústavnú protialkoholickú liečbu, je evidovaná na odbornej psychiatrickej ambulancii, pravidelne užíva lieky. Z jej výsluchu ako aj z výsluchu jej matky bolo zistené, že menovaná nemá žiadne pôžičky, jej správanie vo finančných otázkach je v poriadku, nezadlžuje sa, neuzatvára neuvážené zmluvy. Súd prvej inštancie preto skonštatoval, že u menovanej nie sú dôvody na obmedzenie spôsobilosti vo veci nakladania s finančnými prostriedkami. Čo sa týka ustanovenia opatrovníka vo veciach obmedzenia spôsobilosti v otázkach zdravotnej spôsobilosti, súd menovanej ustanovil ako opatrovníka U. X. O. Z., nakoľko mal za preukázané, že táto okrem matky nemá iných blízkych príbuzných a ani nie je iná vhodná osoba, ktorá by bola schopná a ochotná vykonávať funkciu opatrovníka. Zároveň súd prvej inštancie matku menovanej nepovažoval za vhodnú osobu z dôvodu vyjadrení lekárov z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria, ako aj z vyjadrenia znalca U.. P. Y., z ktorého vyplynulo, že matka nie je vhodnou osobou za opatrovníka, keďže jej vzájomný vzťah s dcérou je nevyvážený a veľkú úlohu v ňom zohrávajú emócie, čo neprospieva zdravotnému stavu dcéry. Súd prvej inštancie poukázal na prepúšťaciu správu zo P. O. v U., z ktorej vyplýva, že na veľkej časti symptomatiky pacientky má svoj podiel aj správanie jej matky. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval za osobu vhodnú na ustanovenie opatrovníka U. X. O. Z.. Navyše konštatoval, že aj samotná menovaná si uvedomuje, že matka má na ňu negatívny vplyv, a preto opakovane pred súdom prvej inštancie uvádzala, že si neželá, aby matka bola jej opatrovníčkou a žiadala, aby jej za opatrovníka bolo ustanovené U...

3. Proti výroku o ustanovení opatrovníka podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie dotknutá osoba, ktorá žiadala zmeniť napadnutý rozsudok a za opatrovníka, ktorý má rozhodovať o potrebe jej sociálnej a zdravotnej starostlivosti a informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti má byť ustanovená jej matka. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že je pravdou, že na poslednom pojednávaní sa vyjadrila tak ako uviedol v rozsudku súd, avšak uvedené jej tvrdenie sa malo týkať len toho, aby za opatrovníčku pri nakladaní s jej finančnými prostriedkami nebola ustanovená jej matka. Čo sa týka rozhodovania o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti ako aj o udelení informovaného súhlasu žiadala, aby jej bola ako opatrovníčka ustanovená matka, nakoľko má za to, že o takýchto veciach by mala rozhodovať jej blízka osoba, ktorou je práve jej matka, s ktorou od prepustenia z ústavného liečenia žije v byte a dobre spolu vychádzajú. Poukázala na to, že práve jej mama je tá, ktorá jej pomohla v ťažkých chvíľach a primála ju k tomu, aby si usporiadala život a starala sa o svoje zdravie. S mamou vzájomne vychádzajú a pomáhajú si. Taktiež uviedla, že z pojednávania mala obavy, bolo to pre ňu stresujúce a náročné a až keď sa upokojila, uvedomila si, že jej vyjadrenia vyzneli v rozpore s tým, čo chcela povedať.

4. Procesný opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § § 65 - § 67 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok vo výroku o ustanovení opatrovníka je vecne správny.

6. Súd prvej inštancie rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci odvolací súd považuje odôvodnenie preskúmaného rozsudku za vecne správne a osvojuje si ho. V priebehu odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového stavu, ani k inému právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia uvádza:

7. Podľa § 248 ods.1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

8. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

9. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

10. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

11. Podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

12. Výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6Ps/10/2015-137 zo dňa 28.2.2017 bola Z. U. obmedzená v spôsobilosti rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti a v spôsobilosti poskytovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 13Nt/2/2015 zo dňa 10.2.2016 jej bolo nariadené ochranné opatrenie vo forme protialkoholického a psychiatrického liečenia. Uznesením Okresného súdu v Rožňave č.k. 3Nt/27/2016-23 zo dňa 22.9.2017 bolo zmenené ochranné opatrenie, teda ochranné protialkoholické liečenie, z ústavnej formy na ambulantnú formu. Na základe uvedeného menovaná dňa XX.X.XXXX ukončila protialkoholické liečenie a v súčasnosti žije s matkou v dvojizbovom byte. Zo správy U. X. O. Z. zo dňa 13.3.2018 vyplýva, že matka menovanej jej často pripomína minulosť, z čoho má strach, že matka odíde za prácou a ona ostane sama. Menovaná sa na výsluchu na pojednávaní dňa 15.5.2018 vyjadrila, že nechce, aby jej matka vykonávala funkciu opatrovníčky a navrhla aby jej za opatrovníka bolo ustanovené mesto. Zo znaleckého posudku U.. P. Y., U.., č. XX/XXXX zo dňa 20.8.2016, str. 12, vyplýva, že je potrebné zvážiť, či matka je najvhodnejším adeptom na funkciu jej opatrovníka z dôvodu komplikovaných vzťahových problémov medzi menovanou a jej matkou.

13. Odvolací súd v súvislosti s ustanovením opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti poukazuje na tú skutočnosť, že ustanovenie § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka upravuje okruh osôb, ktoré môžu byť súdom ustanovené za opatrovníka, pričom uvedená právna norma uprednostňuje pri ustanovovaní do funkcie opatrovníka zastúpeného práve osobu jemu príbuznú alebo inú vhodnú osobu, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenia za opatrovníka a zároveň s ustanovením súhlasí. Iba za predpokladu, ak takejto osoby niet, môže súd ustanoviť ako opatrovníka orgán miestnej správy. Podmienkami pre ustanovenie za opatrovníka sú spôsobilosť na právne úkony o ktoré ide a zároveň konanie v záujme toho, koho zástupca pri právnych úkonoch zastupuje.

14. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že jedinou blízkou osobou menovanej, ktorá javí záujem o vykonávanie funkcie opatrovníka je jej matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a s ktorou sa spolupodieľa na chode domácnosti, avšak je nepochybné, že práve uvedená osoba nespĺňa podmienky na ustanovenie za opatrovníka a to z dôvodu, že jej správanie voči menovanej sa javí ako tendenčné a nie je ho možné zakaždým považovať za konanie v súlade so záujmami zastúpeného.

15. K uvedenému záveru dospel odvolací súd na základe zistení vyplývajúcich zo správy U. zo dňa 13.3.2018, z ktorej vyplýva, že matka menovanej psychicky pôsobí na menovanú a to spôsobom, že jej pripomína minulosť a časy, keď matka odišla za prácou do zahraničia a menovaná ostala sama doma. Taktiež z výsluchov menovanej zo dňa 14.9.2016, 25.1.2017 ako aj zo dňa 15.5.2018 je zrejmé, že v prípadoch, ak táto mohla sama prejaviť svoj názor, bez toho, aby mohla byť niekým ovplyvňovaná, vždy uviedla, že nesúhlasí s tým, aby jej bola za opatrovníka ustanovená matka. Na poslednom pojednávaní na súde prvej inštancie dňa 15.5.2018 dokonca uviedla, že nesúhlasí s ustanovením matky za opatrovníka, nakoľko tá by sa jej následne mohla vyhrážať. Z uvedeného odvolaciemu súdu vyplýva skutočnosť, že matka dotknutej osoby do značnej miery na ňu psychicky pôsobí a ovplyvňuje jej stanoviská k veci. Uvedené potvrdzuje aj znalecký posudok znalca U.. P. Y. č. XX/XXXX ako aj

jeho výsluch na pojednávaní dňa 10.11.2016, z ktorého je zrejmé, že matka nie je vhodnou osobou, aby bola ustanovená do funkcie opatrovníka. Matka od malička vychovávala dcéru sama a pre jej zaneprázdnenosť neboli vzťahy medzi matkou a dcérou ideálne. Znalec charakterizoval vzťah matky k dcére ako opičiu lásky, kde na jednej strane je extrémny citový vzťah a následne zo strany matky dochádza k neprimeranej forme trestania ako napríklad vyhadzovanie z domu a podobne. V ich vzťahu zohrávajú veľkú úlohu emócie a matka by nebola schopná primerane rozhodovať o uvedených úkonoch, čo by nebolo na prospech dcéry; osobnostné kvality matky nie sú také, aby jej dohľad bol optimálny.

16. Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že matka menovanej ako jediná blízka osoba nespĺňa podmienky na ustanovenie do funkcie opatrovníka, a preto za opatrovníka v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd ustanovil U. X. O. Z.. Matka v prípade, ak bude mať za to, že psychický alebo zdravotný stav jej dcéry si vyžaduje potrebu zdravotnej alebo sociálnej starostlivosti, môže podať podnet U. X. O. Z. ako jej opatrovníkovi s tým, že tento bude spôsobilý objektívne posúdiť uvedenú potrebu v súlade so záujmami zastúpenej.

17. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny s osvojením si odôvodnenia zo strany súdu potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Odvolaním nebol napadnutý výrok o zastavení konania, preto ho odvolací súd nepreskúmaval a tento je právoplatný.

18. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle ust. § 52 CMP.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).